

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Késziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közlünk

Oroszország pusztulása.

A döntő jelentőségű fegyvertények a Kárpátokban, Galiciában és Orosz-Lengyelországban világgá hirdetik a mi katonáink hősi vitézségét, de teljes bizalmat öntenek a hazáért aggódo polgárság lelkébe is, úgy hogy ma már minden reménnyel várjuk a felszabadulást az átkos ellenségnek gyilkosakarata ulól, mely olyan tömegben zudult reánk, hogy a leigáztatásunktól is remegni lehetett.

Am ha Isten velünk, ki ellenünk. Hadseregünk a legjobb uton halad, hogy rövidesen kiparancsolja a monarchiába orvul betörő orosz armádiát.

Ennek a felidézett világháborúnak minden véres árnyéka ellenségeinket kíséri. Mi pedig a holló tisztaságával állunk a legfelsőbb ítélőszék előtt abban a tudatban, hogy mi csak igazságos védelmünkre emeltünk fegyvert.

Ellenünk nem is hallatszik a gyűlölet szava sehol, csupán a mindenkit gyűlölő és mindenki által gyűlölt orosz hatalom részéről, a mely idétlen nagy embertömegével mindent és mindenkit felfalni óhajt.

Az orosz birodalomnak cárja, vezérei, tanácsadói gonoszok, elvetemültek! Egészen elnyomott alattvalóikat minden emberi jogból kizárták, öntudatukat megölték, hogy kinzó kancsuka ütéseiket ne érezzék és hogy zsidbadt lélekkel hurcolhassák őket a háboru vérpadjára.

De ütött a végzet órája. Itt a nagy leszámolás napja. Az igazság lángpallosa halálos csapást fog mérni az átkozott cári hatalom mindenható fejére. És ki fog derülni lassan a tévedések vig-játéka azoknál a jobb sorsra érdemes nemzeteknél is, akik cinkostársakul sodortattak a cári vérfoltos hermelin köpeny védelme alá.

Ha majd észrevették, hogy a maroknyi magyar nemzet is elég

vitéz volt szembeszállni a rettegett orosz kolosussal, a minden barbarizmus szentesítőjével, csakhamar megadják ők is a kegyelem-döfést a kultura keréktörőjének.

A cári hatalom elpusztulása a levegőben lóg.

A nagy szláv zsonglór a végét járja.

Epizód

a zempléni oroszjárás napjaiból

A gerendai oroszok.

Gerenda: kis község zempléni-megye *gálszécsi* járásában. A gálszécsi járásban tudvalevőleg semmiféle orosz veszedelem nem volt; Gerendán mégis egyik érdekes epizódja játszódott le a Kárpátokba betört s itt megvert és szétzilált orosz hadseregnek.

Tanúságos ez a kis epizód azok számára is, akik az újságról fantáziának tulajdonítanak minden olyan hírt, amely lerongyolódott, szétkergetett orosz csapatrészek megadásáról szólnak s az orosz hadsereg igen sokszor és igen sok helyen száználmas állapotát jellemzik.

A múlt héten történt, hogy Gerenda községben, — ismételjük, Gálszécsőtől nem sok kilométernyire, — villámgyorsan szállott szájról-szájra a hír, hogy a község határában két különös alak bujkál; tépett, sáros ruhájú, fegyvertelen alakok, akiket azonban a katonai uniformis, a földbarna orosz mundur azért felismerhető. Hamarosan akadtak vállalkozó szellemű emberek, akik a „vendégek” felkeresésére indultak; néhány fegyver is került elő s az oroszok, mert tényleg azok voltak, — rövidesen Gerenda község hadifoglyaivá léptek elő. Az igazat megvallva, ez nem is került valami nagy fáradságukba az üldözőknek, mert az oroszok már messziről jelezték kiálló-zsákkal, kézfelemeléssel, hogy meg akarják adni magukat.

A községhezán nagy érdeklődéssel s mikor látták, hogy kihozott szerencsétlen emberek, sok jóindulattal vették körül a két orosz katonát. Ezek is kitünően érezték magukat; ettek-ittak s jókedvűen beszélgettek a falubeliekkel, akik köz-

ben értesítették a hatóságot, hogy intézkedjék a foglyok elszállítására iránt.

Mielőtt azonban erre került volna a sor, — az egyik fogoly a szürkületben eltűnt. Keresték mindenfelé, de nem találták; végre is belenyugodtak a megmaradt muszka szavaiba, aki barátságos szemhunyorgatással magyarázta, hogy ne féljenek semmit, elő fog kerülni hamarosan a második számú fogoly is.

Tényleg: éjféltájban zörögtek a községháza ablakán. Kiment a bírós íme ott áll az eltűnt orosz, — de nem egyedül, hanem 29 más fegyvertelen társával együtt.

Kiderült, hogy egy szétszaladt muszka ezrednek 31 tagból álló roncsa egész idáig tévelygett. Itt meg huzdtk az erdőben s az első két foglyot kiküldötték, hogy nézzen körül s ha valami barátságos népet talál, akiknek megadhatják magukat, az egyikük majd jöjjön értük.

A gerendai asszonyokat késő éjjel felkötötték s enni adtak a boldogságtól és haláltól túladó muszáknak.

A 31 orosz katonát már elszállították az ország belsejébe.

FOGLYOK.

Orosz foglyok tömött menet oszlopai vonulnak végig a vasuti pályaudvarunkon. Fegyvertelen, eltelenséges katonák. Nyomukban a mi népfelkeltőink feltűzött szurony-nyal. A sokféle idegen fajtájú arcok, mint megannyi titkos írású könyvnyomtatvány hiába sikklik végig a tekintetünk. Ismeretlen érzés, ismeretlen gondolkodású emberek előttünk. Fáradság gyűrte ráncok között, gondszántotta barázdák sötét lenek. Vajjon mi lappang ezekben a futóárkokban, amelyek a lelki harcok véres tusáiról beszélnek?

Tisztek is vannak a foglyok között. Az intelligencia nemzetköziségére ösmerősebbnek tünteti fel őket. Ha rájuk nézünk, azt hisszük, könnyebben tájékozódhatunk lelki világukban. De azért itt is csak a pusztalátogatásra vagyunk utalva. Ugy tetszik, hogy az egyiknek szájaszögletében féltékeny moroly húzódik meg a kíváncsi bámáskodók láttára.

A másik pillanatban már keserű öngunyvt olvashatnánk ki belőle. Két tiszt, egy öregebb és egy egészen fiatal lélekben társalognak, tudomást sem véve arról, hogy mi történik körülöttük. Ugyan miről beszélhetnek? A fiatal komolyan hallgatja az öreg ur meggyőződéses szavait. Talán élete legmélyebb benyomását szerzi most ettől a felebbvalójától, aki esetleg tanító mestere a karrierje elején álló ifjú tisztnek.

A fogoly legénység ebédelni megy. Mikor orrukba csap az étel-szag, akkor uni formázódó az arc-kifejezésük. Ehesek és törődöttek. A meleg enniavaló a földi üdvösség számukra. Ebédelni mennek a tiszték is. Ők a vasuti étteremben ülnek asztalhoz. Fehér porcellántányéron, európai módra esznek, de a kiéleltítő étvágy gyönyörűsége ugyanaz a rajzot adja az ő arcuknak is, mint a közlegényeikének.

Ez az evés tisztán vegetatív kényszerű, akárhogyan izlik is a falat az nyelvüknek. Bizonyos, hogy a lelkük éhes marad mellett. Nem ilyen lakomára fenték ők a fogukat. Nem ilyen nyalakodásra csettingetnek a nyelvükkel. Otthon ugyan aligha gondolták, hogy a kis Magyarország, amelyet egészében is csak félfogukra valónak tartottak, ilyen csunyan megjárják. A rabkoszt keserű kenyérét kell megszehajtuk, holott ők ünnepi kalocsra áhítoztak, és jízsan hideg vizet kell inniok, holott ők a mámorító magyar borral akartak győzelmi áldomást csapni.

Ugy gondoljuk — így érezhetnek lelkük mélyén a titokzatos arok hieroglifái alatt. De ki tudja, nem-e aaldunk. Hátha megest eszik a mi sütetünket. Hátha boldogan hörpintik fel a mi földünk vizét. A szolgátság országának fiai a szabadság hazájának a testét, vérének veszik magukhoz így is. Megerősödnék tőle és bódógok, mert tudják, hogy az otthoni rablancok szétfeszítéséhez gyűjtenek itt erőt.

Ki tudja, hogy mit éreznek és mit gondolnak és ne is törődjünk vele! Erjük be a magunk érzésével és gondolataival. Erjük be a magunk eredményeivel. Rövid nap előtt még aggódva lestük a szomszédunkba betört ellenség mozdu-
la.

NÉVJEGYEK
A LEGSZEBB KIVITELBEN KÉSZITTETNEK

LANDESMANN M.
ÉS TÁRSA
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
SÁTORALJAUJHELY.

taik. Ma szánakozva tartjuk meg a seregcsapát fölöttük, akik ezerszámra rabul ejtve, fegyvertelenül-akaratlanul követik parancsainkat és esznek a tenyerünkől, mint a kezés bárányok.

Menyasszonyi kelengye bevásárlásnál ajánljuk Szegő Sándor

áruházának nagy fehérnemű osztályát. Elsőrangú áruk, olcsó árak.

A rendőrkapitány a drágaság ellen.

A lapunkban is több ízben hangoztatott panaszoknak most a hatóság részéről is visszhangja támadt. A rendőrkapitány szombaton falragaszokon a következő felhívást intézte Ujhely közönségéhez:

Panaszok merülnek fel a közönség köréből, hogy egyes kereskedők, mézárások, hentesek, stb. üzletek a mai rendkívüli viszonyokat kapzsi módon felhasználva a közönséget kezezik és egyéb cikkeikért, sőt ruhaneműekért is a beszerzési árhoz képest túlzott árakat fizetnek a nagy drágaságtól különben is eléggé sújtott közönségünkkel.

A magas kormány hatásos fegyvert adott ezen tulkapásokkal szemben a rendőrhatalóságok kezébe, mert mindazokat, akik ezen a téren visszaélést követnek el, 15 napig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel rendeli büntetni.

Mint hogy azonban a rendőrhatalóság a megtorlást csak akkor fogatosíthatja eredményesen, ha a fogyasztó közönség a hatóságot ebbeli törekvésben támogatni fogja;

felhívja a város közönségét, hogy mindazon esetekben amikor abban a vélelemben lesznek, hogy bevásárlásaiknál bárhol túlzott árakat fizetnek, a tett fizetéséről számlát vagy jegyzéket kérjenek és alulírottán minden ilyen esetben tevényt tegyenek.

Schmidt Lajos,
rendőrkapitány.

A rendőrkapitány felhívását mi is nagyon helyeseljük, csak azt tesszük hozzá, hogy lehetőleg maga a rendőrség is a legerélyesebben ellenőrizze az ármegállapításokat s különösen a piaci árusítást, mert közismert dolog, hogy a közönségnek a hatósági herce-hurocától való idegenkedése oly nagyfokú, hogy feljelentések még a legnagyobb úzsora mellett is csak a legtrikább esetben várhatók.

A hatóság lehetőleg a saját iniciatívájából védelmezze a közönség érdekeit s iparkodjék rendet és tisztaságos viszonyokat teremteni az ujhelyi piacon.

Prémium a katonáknak!

A téli háború borzalmait ellen katonáinknak nagy mennyiségű prémium van szükségük. A k i n e k v a n, küldje e címre:

Hadsegélyző hivatal,
Budapest, Váci-utca 38.

HIREK.

— **Hősök halála.** Almási és gödrei Siskovits László, a jónai egyetem volt jeles hallgatója, alapvizsgázt tanárjelölt, a cs. és kir. 19 számú tábori vadász zászlóaljánál vitészségeért kitüntetett egy éves önkéntes 1914 évi augusztus 28-án a galíciai harcok során 24 éves korában hősi halált halt.

— **A színház.** Szombaton volt az első komolyabb operett premier, Nemtudomkát játszották, Bakanyinak és Huszkának, az eléj jó hírű társaságnak legújabb terméket. A darab nem tartozik épen a slágerek közé, annál azonban nagyobb közönséget érdemelt volna, mint amió a bemutatásra összegyűlt. Az előadás türethető volt. A címszerepben Dobos Piri tett tanúságot arról, hogy a társulat az idén a nőtagokban erősebb, mint tavaly, mert a primadonna s a koloratúrának is mellett egy ilyen használható s ügyes második szubrettel is rendelkezik, amiről a tavaly nem igen lehetett szó. A másik női főszerepet, — Fedák Sári szerepét, — Kirtly Böske játszoita temperamentumosan s indiszpozíciója mellett is hatásosan. Tehetséges kérdőnek mutatkozott ezuttal az évekig ittműködött s eléggé kedvelt Gömöri utódja: Hortobágyi József. Elég jó estéje volt a társulat komikusának, Berényinek is, ki eddigi szereplésénél némileg mulatságosabbnak mutatkozott. Ügyes és elfogadható volt, mint mindig, Réthelyi Vasárnap este valamivel nagyobb közönség előtt megismételték a darabot.

— **Höfer előlépett.** Mai táviratainkban az osztrák-magyar vezérkar jelentését már nem Höfer vezérőrnagy, hanem Höfer altábornagy jegyezte. Ő felsége ugyanis feldstünni lovag Höfer Ferencet, a vezérkari jelentések szerkesztőjét, akinek szavát mindennap milliók várják, altábornaggyá léptette elő.

— **Megyebizottsági tagválasztás Ujhelyben.** A városi hatóság ma reggel kezdődött meg a választás a Fornszekek Béla halála folytán megüresedett megyebizottsági tagsági helyre. A választás elnöke Bajusz József, jagyzója Marton Elek, bizalmi férfiak Geosei Jenő, Lánosi Aladár és Hellinger Ignác. Az egyedüli jelölt Walther László, aki ilyen formán egyhangulag meg lesz választva.

Használjunk hadisegély postabélyeget.

Gyermekeimnek nem adok élesztővel készített tésztaikat, férjem, ki gyermekorvos, határozottan eltiltja nekem, hogy ilyennek. Mint hogy azonban a kicsinyeknek a tészta kell, lepény, tortát s feljuttat Dr. Oetker-féle sütőporral készítek nekik. Vacsorára gyermekeim tejből és tojásból puddingot kapnak, mit a kitűnő Dr. Oetker-féle puddingporokkal készítek el, vagy pedig crémeket Dr. Oetker-féle dibonacrémekkel. Vátozatosság kedvéért kicsinyeimnek időközönként Dr. Oetker-féle vörös darát adok, mi egy kitűnően frissítő ététel. Mindezen ételek izletesek, táplálók és last not least voltak dacára olcsók.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Nagy harcok Galiciában Az oroszok újabb ellenállása.

Budapest, dec. 21.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

A Kárpátokban tegnap a Latorca vidékén az ellenséges előcsapatokat visszavertük.

A Krosnó és Zakliczyn közti arcvonalból indított támadásunk mindenütt tért nyert.

A Biala völgyében csapataink Tuchowig nyomultunk előre.

A Dunajecz alsó folyása mentén a harcok tovább tartanak.

Az oroszok ilyenformán Galiciában újból nagyobb erővel fejtenek ki ellenállást.

Dél-Lengyelországban elértük a Nidát.

Höfer altábornagy
a vezérkari főnök helyettese.

Az orosz sereg üldözése.

Uj ellenállás a Nida mentén.

Berlin, dec. 20.

A német nagyvezérkar közli:

A kelet- és nyugatporoszországi határról nincs semmi ujság.

Lengyelországban az orosz hadseregek kíséreltetek arra, hogy a Rafka és Nida folyók mentén ujonnan előkészített hadállásban tartsák magukat. Mindenütt támadjuk őket.

Küzdelmek a nyugati fronton.

A franciák és angolok súlyos veszteségek.

Berlin, dec. 20.

A német nagy főhadiszállásról közlik:

Az ellenség eredménytelen támadásait Nieuportnál és Bixschoote-nál tegnap beszüntette.

Labasse környékén a franciák és angolok támadásait az ellenségnek nagy veszteségeket okozva visszavertük. Kétszáz szines embert és angolt foglyul ejtettünk s kerek számban hatszáz angol halott fekszik arcvonalunk előtt.

Notre Dame de Larete-nál és Bethune-től délkeletre egy 600 méter hosszú német lövészárkot az ellenség elfoglalt. Veszteségeink csekélyek.

Az Argonneokban némi előhaladást tettünk és három géppuskát zsákmányoltunk.